

Wij willen ook dat moslimleerlingen kennis maken met andere religies en

Het is de laatste van vijf ontmoetingslessen over dit thema. Eerst kregen de leerlingen een les over het thema vanuit het christendom, de islam en het humanisme. Daarna volgden twee ontmoetingslessen. De kinderen maakten onder meer een stripverhaal over het thema. Als aan het begin van de laatste les wordt gevraagd wat de leerlingen hebben geleerd van de drie eerste lessen, merkt een van de kinderen op: 'Het was eigenlijk ongeveer hetzelfde.' Hetty de Bruyn: 'Het is best een breed thema om in een korte tijd te behandelen. Maar de kinderen hebben kennis gemaakt met het begrip vanuit verschillende invalshoeken, en dat is altijd winst.' Wim Pouwelse, die in zijn les het bijbelse verhaal van de tollenaar Zacheüs behandelde, vult aan: 'In de eerste lessen kon je wat dieper ingaan op het thema, bij de ontmoeting halen we er iets concreets uit.'

De Vierambacht is een van de zes openbare basisscholen in Rotterdam waar het pilot-project ontmoeting in het levensbeschouwelijk vormingsonderwijs draait. Het project begon vorig schooljaar op De Margriet, in nauwe

samenwerking tussen de school en de partnerorganisaties die het onderwijs verzorgen: HVO (humanistisch vormingsonderwijs), IKOS (bijbels godsdienstonderwijs) en SPIOR (islamitisch vormingsonderwijs). Directeur Hanneke Drost was er persoonlijk bij betrokken: 'Ik wilde meer inzetten op de overeenkomsten dan de verschillen. Toen zijn we om de tafel gaan zitten om te bepalen waar we elkaar konden vinden en hoe we het konden inrichten.' Mesut Dişli, die het islamitisch vormingsonderwijs bij SPIOR coördineert, sluit zich daarbij aan: 'Wij willen ook dat moslimleerlingen kennis maken met andere religies en dat kinderen met verschillende achtergronden meer van elkaar weten. Zo kunnen we een gezonde samenleving opbouwen.' Ouders kunnen een verzoek doen voor een van de drie soorten levensbeschouwelijk onderwijs. Drost: 'Ouders blijken daarbij vooral te kiezen voor hun eigen achtergrond. Dat betekende dat bijvoorbeeld zeven kinderen uit de klas naar humanistisch onderwijs gingen, drie naar islamitisch onderwijs en nog eens vijf naar bijbels onderwijs. Het was een hele toer om te proberen dat op

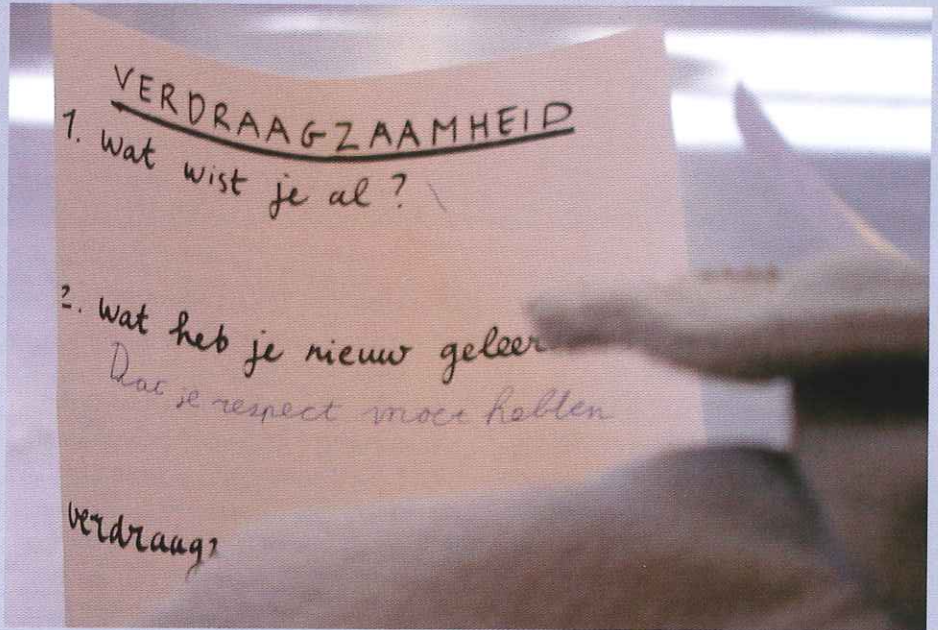
hetzelfde moment te laten plaatshebben, wat dan ook niet altijd lukte. En dan heb je nog kinderen die nergens voor zijn opgegeven, en die iets anders moesten gaan doen in die tijd. Als alle kinderen weer terug waren in de klas, was er geen gelegenheid om met de klas te praten over wat een ieder had geleerd. Die vorm versterkte het verschil, in plaats van de overeenkomsten.' Maar de onbekendheid over elkaars achtergronden speelde niet alleen bij de leerlingen. Drost: 'Ik merkte ook dat collega's van christelijke huize bijvoorbeeld niet wisten dat het verhaal van het offerfeest het verhaal van het offer van Abraham is. "O, ons verhaal", kreeg ik dan wel eens als reactie. Nee, hét verhaal, zei ik dan. We moeten kijken naar gemeenschappelijke grond. De verhalen die daartoe leiden kunnen verschillen, maar ook daarin zijn heel veel overeenkomsten.'

In het tweede jaar van de pilot op De Margriet is na enig overleg besloten dat voor de groepen 3, 4 en 5 de ouders zelf het type onderwijs zouden blijven kiezen voor hun kind. Drost: 'Nieuw is hierbij dat alle ouders moeten kiezen, zodat er dus geen kinderen in de klas zijn die helemaal geen lessen levensbeschouwelijk onderwijs volgen. Er is gekozen voor deze vorm in de onderbouw omdat sommige ouders het belangrijk vinden dat de jongste kinderen eerst hun eigen achtergrond goed leren kennen voordat ze kennis maken met de andere.' In de groepen 6, 7 en 8 krijgt de hele klas een derde deel van het jaar humanistische les, een derde deel bijbelse les en een derde deel islamitische les. Drost vindt deze invulling zelf een goed compromis en er is ook onder de ouders breed draagvlak voor. 'We laten de kinderen met alles kennis maken. De groepsleerkrachten krijgen het bovendien ook mee, omdat ze aanwezig zijn bij de lessen. Zij kunnen dat dan weer gebruiken in de

dat kinderen met verschillende achtergronden meer van elkaar weten.

andere lessen. Dat gebeurt niet als ieder apart les krijgt.'

Daaf van de Wege is directeur van De Vierambacht. Toen hij las over het project op De Margriet, dacht hij meteen: dat is ook iets voor onze school. 'Het past in de cultuur van onze school. We hebben hier een traditie dat we voor elkaar openstaan, hoewel we het niet altijd eens zijn. Een goed voorbeeld van de cultuur op deze school is de reactie na de moord op Theo van Gogh. Ouders van verschillende achtergronden zijn toen bij elkaar gekomen en hebben die posters opgesteld, die door de hele school zijn opgehangen.' Hij wijst naar het prikbord aan de muur, waarop een poster hangt met de tekst: "Op deze school werken en spelen we samen in alle openheid!!! We laten ons niet tegen elkaar uitspelen en door angst uiteendrijven!!! We hebben begrip en respect voor elkaar!!!" Op de Vierambacht koos men ervoor kleinschalig te beginnen, met de groepen 4 en 5:

'Dat past bij de cultuur van deze school. Bij nieuwe ontwikkelingen betrekken we niet alle groepen tegelijk.' Voor alle scholen die meedoen in het pilot-project geldt dat zij daarbij hun eigen, op de school afgestemde vorm van ontmoeting kiezen. Van de Wege: 'We hebben er vooraf binnen de school ook over gesproken, zodat mensen niet onnodig ongerust zouden worden. Een van de leden van de MR heeft ook met een imam gesproken. Allemaal gaven ze groen licht.'

Van de Wege vervolgt: 'De kracht van het openbaar onderwijs is dat het openstaat voor alle gezindten. We nemen alle kinderen op, ongeacht hun achtergrond. Daarom is het ook onze taak respectvol met iedereen om te gaan en iedereen in z'n waarde te laten. Het allermooist is het als je ook van elkaar kunt leren, dan is het "super-openbaar"! Als je kinderen van jongs af aan laat ontdekken dat mensen met een andere achtergrond niet "fout" zijn, maar dat we allemaal mensen zijn en hetzelfde willen, namelijk een goed leven, komen we in het klein een stapje verder. We moeten idealen blijven houden voor een betere wereld.

Daarvoor beginnen we op school, daar leggen we de zaaadjes.' Tot slot merkt hij op: 'Voor de betrokken docenten is het ook een uitdaging, om te "preken voor een andere parochie". Ik heb er respect voor dat ze dat hebben willen doen.'

Zehra Bingül is een van die docenten. Zij is orthopedagoge en geeft les vanuit SPIOR op De Margriet en De Vierambacht. Daarnaast heeft ze een ondersteunende rol: ze bezoekt alle scholen waar SPIOR les geeft en verzorgt bijeenkomsten voor de SPIOR-leerkrachten over pedagogische en didactische aspecten. Ze bevestigt dat het lesgeven binnen het pilot-project een uitdaging is, maar ook een dankbare taak: 'Ik kom nu ook in contact met leerlingen die een andere achtergrond hebben en met wie je niet meteen raakvlakken hebt. Het is de uitdaging om dan toch leermomenten te creëren en uiteindelijk toch overeenkomsten te vinden. En dat lukt: ik leer van hen, zij leren van mij. Het geeft me veel voldoening: zo blijf ik in beweging, blijf ik mezelf ontwikkelen.'

Meer informatie: consulent Mesut Dişli.

